Procedura UPUL i ISL w nadzorze nad lasami

Jak powinna przebiegać procedura utworzenia i zatwierdzenia UPUL? W jaki sposób egzekwować od właścicieli wykonywania czynności przewidzianych w UPUL? W jaki sposób można ograniczyć wyręby dewastacyjne?

Wideoszkolenie PCCPoland kierowane do pracowników starostw powiatowych, zajmujących się nadzorem nad lasami niepaństwowymi.

Projektowane zmiany w ustawy o lasach mające wpływ na czynności nadzorcze starosty

Szkolenie poświęcone będzie najnowszym zmianom i aktualnym problemom związanym ze stosowaniem ustawy o lasach. Szczególny nacisk zostanie położony na projektowane zmiany w ustawie o lasach, istotne z punktu widzenia starosty i wykonywania przez niego zadań nadzorczych, a także na najnowsze orzecznictwo sądów administracyjnych dotyczące sytuacji problematycznych w praktyce organów – w tym wyroki NSA i WSA z lat 2025–2026. Uczestnicy poznają również praktyczne zasady postępowania w zakresie UPUL i ISL, nadzoru nad lasami prywatnymi oraz wydawania i egzekwowania decyzji administracyjnych. Ponad 80% puli pytań została zmieniona w stosunku do poprzednich szkoleń, dzięki czemu program uwzględnia aktualne problemy i najnowsze kierunki orzecznictwa.

W programie m.in.:

- Czy organ może sfinansować sporządzenie UPUL dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, korzystając ze środków przeznaczonych na ochronę środowiska na podstawie art. 400 ustawy z 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska?
- Jakie zabiegi w lesie może przeprowadzić właściciel lasu, gdy starosta nie zlecił nowego planu urządzenia lasu, a stary dokument stracił ważność lub go w ogóle nie było?
- Co zrobić, gdy pozyskano drewno z lasu objętego UPUL-em lub decyzją wydaną na podstawie ISL poza limitem określonym w tych dokumentach?
- Czy starosta może ocechować drewno po nałożeniu kary grzywny na właściciela lasu?
- W jakim stopniu starosta powinien uwzględniać wnioski i zastrzeżenia składane przez właścicieli lasów prywatnych do projektu UPUL-u?
- Czy zalesienie gruntu po wejściu w życie planów ogólnych będzie wymagało wydania decyzji o warunkach zabudowy, do jakiej strefy taki teren powinien być przypisany w planie ogólnym?
- Czy do wsparcia na zalesienie mogą zostać przeznaczone grunty, które nie są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy? Jakie warunki należy spełnić w latach 2026/2027?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wzór zaświadczenia - ustawa o lasach
- Umowa z wykonawcą UPUL i ISL
- Zarządzenie w sprawie zatwierdzenia UPUL
- Przykładowa umowa zlecenia czynności z zakresu nadzoru;
- Wniosek o wydanie decyzji na pozyskanie drewna w sytuacjach losowych (2 wersje)
- Wzór świadectwa legalności pozyskania drewna

- Wzór wniosku o dofinansowanie do GDLP
- Wniosek o ocechowanie drewna wraz z oświadczeniem współwłaściciela

Szczegółowy program szkolenia:

1. Procedura utworzenia i zatwierdzenia UPUL

- Jak rozumieć definicję lasu? Czy utworzenie uproszczonego planu urządzania lasu jest obowiązkowe dla organu?
- Czym jest „zwarty kompleks leśny" i jak należy go interpretować?
- Jak klasyfikować powierzchnię do utworzenia UPUL? Kiedy najlepiej zlecić inwentaryzację?
- W jakiej formie zatwierdza się UPUL, a w jakiej aneks do tego dokumentu?
- Czy dane z UPUL muszą być wprowadzone do ewidencji gruntów i budynków?
- Jak postępować w przypadku ujawnienia błędów w odebranych już przez pracowników dokumentach UPUL lub ISL?
- Czy gmina może zawiadomić właściciela o wyłożeniu UPUL-u ogłoszeniem na BIP?
- Na jakim etapie tworzenia dokumentacji UPUL powinny być prowadzone konsultacje społeczne?
- Jaki organ wydaje decyzję z zakresu gospodarki leśnej, jeśli właścicielem lasu jest Skarb Państwa w zarządzie trwałym marszałka województwa?
- Kto powinien sfinansować wykonanie UPUL-u należącego do koła łowieckiego, czy jeżeli dokument sporządza koło łowieckie wymaga on przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko?
- Czy osoba fizyczna może sama sfinansować wykonanie UPUL-u dla swojej działki, jeżeli wykaże interes faktyczny w pozyskaniu drewna ze swojej własności?
- Czy starosta może zatwierdzić UPUL, dla którego właściciel jednej z działek wniósł zastrzeżenia do projektu dokumentu?
- Czy starosta powinien uwzględniać wszystkie wnioski zastrzeżenia składane przez właścicieli lasu do UPUL?
- Czy starosta może zmusić osobę prawną do sporządzenia UPUL-u?
- Czy starosta może samodzielnie zmieniać zapisy w wykonanym przez firmę przyjmującą zlecenie projekcie dokumentu UPUL lub ISL?
- Czy starosta może wydać decyzję na wycięcie drzewa bez UPUL-u, jeżeli wnioskujący podmiot to gmina, która twierdzi, że drzewa zagrażają bezpieczeństwu publicznemu?
- Czy sporządzenie jednego UPUL-u dla obrębu, w którym powierzchnie lasów wahają się od 1 ha do 50 ha jest wadliwe?
- Co w sytuacji, gdy działka ma kilku współwłaścicieli, którzy nie mogą dojść do porozumienia przy jej gospodarowaniu?
- Czy w UPUL zlecanym do wykonania przez starostę organ ujmuje grunty stanowiące współwłasność osób fizycznych i spółek prawa handlowego?
- Jak rozumieć 60 dniowy termin wyłożenia UPUL w odniesieniu do terminu 30 dni, w którym jest możliwość składania zastrzeżeń i wniosków w sprawie planu przez właścicieli nieruchomości?

2. Nadzór nad lasami prywatnymi w oparciu o ISL i UPUL i bez posiadanych dokumentów

urządzeniowych

- Czy starosta może zalegalizować drewno pozyskane z działki wpisanej do UPUL jako przeznaczonej do zalesienia, która nie jest gruntem użytkiem „ls" w EGIB? Jakie zabiegi w lesie może przeprowadzić właściciel lasu, gdy starosta nie zlecił nowego planu urządzenia lasu, a stary dokument stracił ważność lub go w ogóle nie było?
- Czy starosta powinien wymagać od właściciela oświadczenia o spełnieniu wymagań dobrej praktyki leśnej?
- Czy właściciel lasu potrzebuje decyzji starosty na wywóz z lasu złomów i wywrotów?
- Jakie działania podejmuje starosta, gdy grunt leśny wykorzystywany jest do składowania odpadów?

3. Wydawanie decyzji na podstawie ISL oraz decyzje administracyjne przypisane postępowaniom administracyjnym

- Jaki jest termin wydania decyzji administracyjnych na podstawie inwentaryzacji stanu lasów?
- Czy starosta finansuje wykonanie ISL ze środków własnych?
- Czy starosta musi wydać decyzję na podstawie ISL?
- Czy wydanie decyzji na podstawie ISL może nastąpić na wniosek strony?
- Jak wydać decyzję na podstawie ISL, gdy działka ma wielu współwłaścicieli, a jeden z nich nie żyje?
- Czy wnioskodawca może przedłożyć organowi własny ISL do wydania decyzji w trybie art. 19 ust. 3 ustawy o lasach?
- Jak jest definicja „przypadków losowych" na gruncie ustawy o lasach?
- Czy w decyzji określającej zadania z zakresu gospodarki leśnej należy dokonać oceny prawidłowości sporządzenia UPUL-u?

4. Orzecznictwo sądowo-administracyjne w zakresie nadzoru nad lasami 2025/2026

- Wyrok NSA z dnia 22 października 2025 r. dot. zakresu kompetencji sądów w zakresie rozstrzygania zastrzeżeń do UPUL-u.
- Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 27 listopada 2025 r dot. wymogu precyzyjności decyzji administracyjnej w stosunku do określenia przez organ obowiązków dla właścicieli lasów.
- Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 16 października 2025 r. - różnica w środkach zaskarżenia
- dla czynności odmowy ocechowania drewna i odmowy wydania dokumentu stwierdzającego legalność drewna.
- Wyrok NSA z 12 lutego 2026 r. dotyczący prawnego powiązania ewidencji gruntów i budynków z UPUL-em.
- Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2025 r. – odmowa zmiany lasu na użytek rolny pod drogę dojazdową w kontekście planów ogólnych.
- Wyrok NSA z dnia 8 kwietnia 2025 r. – dotyczący zabudowy mieszkaniowej na terenach leśnych jako „budynków służących gospodarce leśnej".

5. Współpraca instytucjonalna przy zatwierdzaniu dokumentacji urządzeniowej

- W jakim terminie konserwator zabytków powinien uzgodnić UPUL lub decyzję wydawaną na podstawie ISL, jeżeli użytek leśny jest wpisany do rejestru zabytków?
- Czy projekt ISL musi być zaopiniowany przez nadleśniczego?
- Strategiczna ocena odziaływania na środowisko – czym jest dla dokumentu UPUL i czy za każdym razem należy ją wykonywać?
- Czy należy uwzględniać opinię RDOŚ przy zatwierdzania UPUL-u i czy należy występować o opinię dla inwentaryzacji stanu lasów lub wydawanych na gruncie ustawy o lasach decyzji?

6. Powiązanie ustawy o lasach z innymi aktami prawnymi z zakresu ochrony środowiska

- Czy informacje zawarte w UPUL-u należy udostępniać w ramach udostępnienia informacji o środowisku?
- Jakie działania powinien podjąć starosta, żeby park w ewidencji nie był użytkiem „ls”?
- Czy zalesienie gruntu po wejściu w życie planów ogólnych będzie wymagało wydania decyzji o warunkach zabudowy, do jakiej strefy taki teren powinien być przypisany w planie ogólnym?
- Czy do wsparcia na zalesienie mogą zostać przeznaczone grunty, które nie są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy? Jakie warunki należy spełnić w latach 2026/2027?
- Czy właściciel może ogrodzić swój las w każdej sytuacji?

7. Sytuacje problematyczne

- Czy można zmienić las na użytek rolny pod agroturystykę?
- Co powinien zrobić starosta w przypadku samowoli budowlanej na działce leśnej?
- Czy starosta może najpierw zmienić użytek leśny na rolny, a później wyłączyć ten użytek rolny z produkcji rolnej?
- Jeżeli działka w miejscowym planie zagospodarowania ma przeznaczenie pod zabudowę zagrodową, to czy to przesądza o automatycznej zmianie użytku leśnego na użytek rolny?
- Czy, jeżeli na użytku rolnym nie ma drzew, a działka jest dodatkowo ujęta w UPUL w wykazie rozbieżności, można wydać decyzję o zmianie użytku leśnego na rolę?
- Co zrobić, gdy pozyskano drewno z lasu objętego UPUL-em lub decyzją wydaną na podstawie ISL poza limitem określonym w tych dokumentach?
- Czy starosta może ocechować drewno po nałożeniu kary grzywny na właściciela lasu?
- Jaką treść ma zawierać zaświadczenie starosty wydawane zgodnie z art. 37a ust. 1 pkt. 3 ustawy o lasach, gdy powiat nie posiada ważnego UPUL-u?
- Czy grunty z wykazu rozbieżności powinny służyć automatycznemu przeklasyfikowaniu w EGIB na grunty nieleśne?
- Czy grunt zrekultywowany w kierunku leśnym można zalesić i wprowadzić do UPUL-u, czy trzeba najpierw zmienić użytek w ewidencji gruntów i budynków?
- Na kim spoczywa obowiązek powiadomienia policji o nielegalnym pozyskaniu drewna, a na kim o kradzieży drewna z lasu nie stanowiącego własności Skarbu Państwa?

8. Postępowanie egzekucyjne w administracji w zakresie ustawy o lasach

- Jak prowadzić egzekucję zadań ujętych w UPUL od właścicieli lasów?
- Czy grzywnę w celu przymuszenia nakładamy na wszystkich współwłaścicieli, czy na każdego z osobna?
- Ile razy można nakładać grzywnę w celu przymuszenia?
- Na czyje konto wpływa grzywna, kiedy należy ją zwrócić dłużnikowi?
- Jeżeli wydaliśmy decyzję na podstawie art. 9 ustawy o lasach, to czy dla prowadzenia egzekucji należy wydać kolejną decyzję na podstawie art. 24 ustawy o lasach?
- Czy starosta powinien egzekwować obowiązki z decyzji wydanej na podstawie ISL na poprzedniego właściciela?
- Czy starosta może wydać decyzję nakazującą usuniecie drzew z działki leśnej, jeżeli nie ma jej ujętej w UPUL?
- Jak wymusić na właścicielu lasu realizację zadań z zakresu gospodarki leśnej?
- Jak ma postąpić starosta, gdy właściciel lasu dokonał całkowitej wycinki drzew z użytku leśnego?

9. Finansowanie dokumentacji urządzeniowej

- Czy organ może sfinansować sporządzenie UPUL- u dla lasów położonych na gruntach osób fizycznych, korzystając ze środków przeznaczonych na ochronę środowiska na podstawie art. 400 ustawy z 27.04.2001r. Prawo ochrony środowiska?
- Jakie są możliwości dofinansowania realizacji UPUL- u ?
- Kiedy i gdzie należy złożyć wniosek o dofinansowanie UPUL -u?
- Gdzie można wnioskować o dofinansowanie ISL ?
- Jak przygotować dokumenty do procedury przetargowej?
- Czy wszystkie czynności związane z uzgadnianiem dokumentów planistycznych można powierzyć zleceniobiorcy?

10. Projektowane zmiany w ustawy o lasach mające wpływ na czynności nadzorcze organu

- Jakie są wnioski z pierwszego etapu pilotażu lasów społecznych?
- Czy zmieni się forma zatwierdzenia UPUL-u?
- Czy zmieni się forma opiniowania dokumentów planistycznych przez RDOŚ?
- Czy będzie można prowadzić gospodarkę leśną bez dokumentów planistycznych?
- Jakie nowe kompetencje rady gminy i społeczeństwa wprowadza projekt ustawy w stosunku do PUL-u?
- Czy właściciel lasu będzie mógł się zwolnić z odpowiedzialności za niektóre wypadki w lesie?

Prowadzący:

Anna Chmielińska-Bernacka - aktualnie zatrudniona w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego.

Posiada 25-letnie doświadczenie zawodowe w pracy w samorządzie gminnym i powiatowym na

stanowiskach: kierownika wydziału ochrony środowiska oraz naczelnika wydziałów: ochrony środowiska, ochrony środowiska i budownictwa oraz ochrony środowiska i gospodarki gruntami.

Przez cały okres pracy zawodowej realizowała nadzór nad utrzymaniem zieleni oraz nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.

Posiada uprawnienia inspektora nadzoru terenów zielonych Naczelnej Organizacji Technicznej.

Z wykształcenia jest magistrem ochrony środowiska (Uniwersytet Warszawski) oraz magistrem prawa i administracji (Uniwersytet Gdański). Ukończyła studia podyplomowe w zakresie zarządzania ochroną środowiska (SGGW w Warszawie) i studia doktoranckie w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Realizowała staż zagraniczny w Ministerstwie Środowiska Landu Hamburg, w wydziałach: ochrony zasobów naturalnych, prawa i planowania przestrzennego.

Posiada doświadczenie zawodowe w pisaniu projektów dofinansowujących działalność samorządów, prowadzi szkolenia, jest autorką publikacji środowiskowych.

Terminy i szkolenia

Data: 09 listopada 2026 10:00-15:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną